

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 470

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

28 juny de 1930

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA

APARTAT 1036
TELÈF. 17695

El XVe centenari de Sant Agustí

La commemoració dels centenaris serveix per a una doble finalitat: exaltar la memòria del gran home el naixement o el traspàs del qual es commemora i donar-lo a conèixer al públic recordant-ne la seva obra.

Quan es tracta de Sant Agustí, d'una figura altíssima com aquesta, no és necessària, certament, la segona finalitat; la seva veu ressona sempre prou forta dins l'Església, i fins a fora d'ella, perquè hàgim d'aprofitar l'ocasió d'un quinzè centenari de la seva mort per a donar-ne a conèixer les grandeses i les sublimitats prou preades pels cristians i fins per aquells qui no en són, però que pertanyen indiscutiblement al món de la cultura universal.

La finalitat del Centenari, per tant, no ha de consistir tant a fer conèixer la meravellosa tasca d'Agustí de Tagaste, com a popularitzar-la i fer de les seves doctrines alguna aplicació d'actualitat.

El Sant Pare regnant, Pius XI, ha volgut associar-se a l'esdeveniment. I amb aquella activitat inestroncable, i amb la saviesa que Déu li ha donat, ha llançat al món una Encíclica meravellosa, plena, rica de contingut, però model de síntesi admirable de l'abundosa doctrina del Bisbe d'Hipona. Recordant primerament la veu dels Papes que han exalçat la figura i els ensenyaments d'Agustí, com per a avalar-los amb l'autoritat de l'Església, passa tot seguit a dibuixar la seva figura de convertit i la seva autoritat de mestre, respecte al fi de totes les coses, respecte a la seva adhesió al Pontificat, a l'estudi de Déu i de la Santíssima Trinitat, a la perfecta junctura de la naturalesa i la gràcia, eficàcia de l'oració, set de Déu, humilitat en la glòria, generositat en els treballs, zel pastoral, etc., per acabar amb un

esbós perfecte del Sant africà com a legislador de vida monàstica.

Un resum més complet, més perfecte, de l'obra copiosíssima del Sant mai no l'havíem vist com en aquest admirable document pontifici. Qui no pugui abastar la profunditat de les nombroses obres de l'homenatjat, en tindrà prou amb la lectura de l'Encíclica per a formar-se idea cabal de la gran figura del Bisbe hiponès.

Però, entre els resums acabats que fa Pius XI dels ensenyaments del Pare de l'Església, n'hi ha uns que interessin particularment els nostres dies i la nostra vida pública. Ens referim a l'exègesi doctrinal de la Ciutat de Déu, amb les dues ciutats coexistents, amb la vida sobrenatural i la natural, {unides perfectament; ens referim a l'acabada síntesi de les condicions del Príncep cristià en l'exercici de les quals troba ell la completa i total felicitat; i ens referim, finalment, a les relacions entre l'Església i l'Estat, en l'estudi de les quals demostra com solament beneficis pot rebre el segon de la primera, sempre que un i altra restin dins l'esfera d'acció que el dit de Déu i l'Església els han traçat.

Poques pàgines podríem trobar de més actualitat dins la literatura agustiniana i de tanta aplicació en els nostres dies. Aquella Ciutat de Déu, tan negligida arreu, és clau i explicació de mant problema que es planteja en la vida pública dels nostres dies, les directives espirituals de la qual ni els propis cristians saben, de vegades, trobar a punt. N'hi hauria prou amb vulgaritzar aquests ensenyaments per aprofitar dignament el Centenari agustinian, la celebració del qual va culminar en el magnífic Congrés Eucarístic de Cartago, suara reunit en terres properes a les del Sant Bisbe africà.

Cartes de l'avi

5.^a

Miquel de l'avi: Et queixes de què t'escriu poc. Jo et diré que quan un hom s'acosta als setanta la mà es torna tremolosa i els ulls que ja no hi veuen gaire de lluny ara ja no hi veuen gaire de prop i tot plegat dona una mandra d'allò més, altrament de què el cap es torna *tonto* i l'escriptura preu un aire de cançonera que fa dormir. Emperò aquí va aquesta carta que la pots llegir al vespre ajagut al llit per si et fa venir son.

Jo vaig traient comptes i si no m'enganyo has fet els tretze anys. Sembla que el teu pare vol fer de tu un comerciant i el mestre t'apreta fort en els comptes i en tota mena de regles de tres. Magnífic! Els pagesos i els industrials fan el món, ço és, continuen l'obra creadora de Déu, i els comerciants el fan rutllar. Hauràs d'ésser, doncs, home d'empenta, i hauràs d'aprendre també l'art de no esbravar-te, per a conservar el teu esperit en una tensió convenient a tot treball i més al treball a què tu ets destinat.

Ja has vist tu alguna caldera de vapor? veuràs que de bell antuvi, abans de donar el vapor a la màquina que fa moure tota la fàbrica, l'escalfen més i més fins que l'aparell indicador de pressions assenyal·la set o vuit atmosferes, i si té escapades de vapor el fogoner estreny les estopades per a evitar-les. No faltaria més sinó que tot se n'anés en esbufecs i en xiulets inútils.

Potser poques coses esbraven tant aquesta tensió com el massa xerrar. És cosa que gasta extraordinàriament l'activitat espiritual i ben inútilment tanmateix. La xerramequeria i el treball útil són dues coses antitètiques. L'home xerraire es fatiga i es malacostuma a malgastar la seva energia. Compara tu mateix una sala de treballadors amb una sala de vagarosos; una sala de telers, poso per cas, amb una sala de cafè. En la primera fits els ulls en els fils i tothom es veu obligat a callar si vol estar atent al fil que es trenca o a la llançadora que salta. Allí no se sent cap altre soroll que el rum-rum dels arbres i de les politxes, els espetecs de les corretges i les patacades seques de les llançadores, i mentrestant els rodets capdellen la tela que surt feta del teler. En la sala de cafè no calla ningú; els que no tenen prou pulmons per a fer-se sentir colpegen les taules a cops de puny i els platets a cops de cullera i si algú no és hàbil per a parlar crida com un esperitat o riu com un esbojarrat. I de totes aquestes energies no en surt ni un borrall d'utilitat que valgui la pena. També et diré que el xerraire s'enganya ell mateix i després d'hores i hores de garlar es queda tot cofoi i satisfet, cregut que ha fet feina i que ha dit coses de la més gran importància. I queda encara amb ganes de tornar-hi a la primera ocasió que se li presenti. I no parlo del temps que fa perdre als altres.

Jo no vull pas dir-te que siguis un silenciós. Tots sabem perquè tenim el do de la paraula i cal que en fem bon ús per a portar una vida sociable i no fer-nos antipàtics als altres. Salomó ens diu que *hi ha temps en què s'ha de callar i temps en què s'ha de parlar* i en altre lloc fulmina damunt els xerraires

aquestes menyspreadores paraules: *Has vist algú d'aquests que es donen pressa per a parlar? Abans es pot esperar l'esmena d'un ximple que la d'un xerraire.*

Si la baixa tensió espiritual s'esbrava xerrant, una tensió alta s'esbrava en afectes i paraules d'iracúndia. Sents ràbia? Ara és hora de fer feina. Descarrega-la de mica en mica damunt els llibres i els papers, surt a complir l'encàrrec, tragina llenya per a la llar i fuig de trobar la persona o cosa que l'ha motivada. Les enrabiades no van enlloc: no milloren les persones contra les quals fan explosió, no arreglen les coses que les motiven. Són un senyal ridícul d'impotència i fan créixer aquesta mateixa impotència, perquè un hom s'acostuma a no saltar els obstacles sinó a voler-los aplanar a cosses. Veritablement una explosió d'ira és de les ximpleries que fan riure més.

I encara una altra manera d'esbravar-se sens profit és l'abús dels jocs i de les diversions. L'home que ha treballat vuit hores, necessita el que queda de dia per al descans, les atencions familiars, les devocions i algun esplai que no li rebregui els nirvis. Si es vol divertir, li convé que compti amb els dies de festa i prou. Eскурçar el treball no seria bo i escurçar el descans valdria tant com perdre treball i salut, ço és, els interessos i el capital. I tingui's present encara que això de treballar vuit hores és un dir. Aquesta norma serveix per als jornalers; però si tu penses ser alguna cosa més que un llogat, si tens alguna legítima ambició en treballaràs més de vuit hores, perquè la meditació, l'estudi i l'administració de casa teva et reclamaran un bon pessic de temps, i et trobaràs moltes vegades que no sabràs si penses, si calcules o si dorms.

L'home que porta damunt les seves espatlles la responsabilitat feixuga d'una empresa mai no sap quan plega de treballar perquè una certa angúnia no et desempari mai.

Ara estàs en l'edat de perfeccionar la teva educació per al treball. És cosa senzilla trobar mestres; però no ho és tant trobar educadors. Tu hauràs d'ésser-ho per a tu mateix. Comença, doncs, a aprendre de callar, de contenir l'ira i d'esperar l'hora oportuna de divertir-te, si vols acumular força d'esperit i empenta de voluntat.

Ja veus ara amb quines coses surt el teu

AVI

ACABA DE SORTIR

EL DÓ DE DÉU

Articles i escrits diversos de

JOAN LLIMONA

amb un pròleg per R. RUCABADO

Vol. de 296 pàgines; preu, 4 pessetes

Demaneu-lo a l'**Editorial Poliglota**
o al **Foment de Pietat**

Modista i blasfem

Amb perdó de les oficines filològiques, vaig a emprar el terme modista en el gènere masculí. El català no pot tenir *modisto*, ni li convindria "costurer" (*couturier*, que és el terme francès). Per què no anomenar el modista, significant l'home que crea les modes, l'artista en modes, nom que seria germà de *el* modelista, *el* mosaista, *el* marmolista, etc? Tindriem la modista, la dona que aplica les modes, i *el* modista, l'individu masculí que les projecta. Per ma part, amb llicència de tothom, assumeixo la responsabilitat de la innovació.

Aquestes tardes de juny, amb els aiguats insòlits i la fredor sobtada i la greu pedregada del dimecres, trossos de gel caient del cel en tempesta, i pluja glaçada sobre les dones en tenuíssim, gairebé inexistent vestit, em portaven al record un episodi periodístic. Veïeu els braços nus i molls, tremolant, les mans portades al pit, suplint la inexistent defensa de la roba. En tantes noies jovenetes, desemparat el cos, posseït pels meteors, vent i pluja amb el fred envaint-los, la crueltat del turment era visible. Un article que féu soroll, de Pierre l'Ermite em venia al pensament, així com la rèplica, sofisticada i blasfematòria, d'un modista, un dels grans *couturiers* de París, vindicant amb cinisme el dret de fer anar sense vestir les dones, àdhuc quan el temperi ensanyant-se en un cos feble, indefens, abatia la infelicitat següent a la moda i la duia al sepulcre. Era, l'escrit del gran moralista, un clam de pietat, i de protesta dura. Havia vist morir una noia eixerida, vint anys, amb ràpida i dolorosa agonia. En veient-la finar, pensava "Si veiessin això els que l'han morta! Perquè en realitat, l'han morta!" El metge li explicava: "Què fan... els qui tenen la responsabilitat d'aquests joves cossos, esperança de la raça? Què fan, els qui creen la moda, els confeccionistes, els modistes? *Ço que fan, els miserables*, és despullar criminalment aquestes criatures en ple hivern. I és d'això, que ha mort aquesta petita. — Mireu-les i dieu-me si no és un follia, — el metge assenyalava a l'escriptor. — M'ensenyava un grup de noietes escotades, la cara morada sota la pols d'arròs, el braç nu en una capa amb prou feines posada, mitges com si no hi fossin i sabates descobertes deixant entrar per tot arreu l'aigua i el fang. I afegia el metge encara: Així és com ha pres mal aquella xicoteta. Viva, enraonadora, sortí acalorada del despatx, ha ficat els peus en l'aigua, esperant l'autobús en el corrent d'aire, i després, ja ho veïeu. I conclouia: Els qui han creat aquests models per a les pobres, *tenen sang a les mans!*"

Paul Poiret, *modista* de París, se sentí ofès i acusat en la dura sentència del metge amic de Pierre l'Ermite, i escriví sota el títol *La mode et la mort* una amant vindicació dels *couturiers* inserint-la en una publicació de tanta solemnitat com el número especial de "*Vient de Paraître*" dedicat a l'Exposició de les Arts Decoratives Modernes de París, 1925 (1). Procura ell no deixar-se commoure ni pel patètic cas ni per la condemna justa i severa. Parla del diari

catòlic que la publicà (*La Croix*) i de Pierre l'Ermite amb el menyspreu olímpic d'un laic orgullós i potent que es troba als antípodes; parla amb la rancúnia del sensual que es guanya la vida explotant la sensualitat, i que es troba descobert per un raig de llum freda. Dins el to rancunios de la resposta, la lletra és d'una pedestre vulgaritat. Ell defuig i refusa tota ombra de responsabilitat. Els *couturiers*, no fan la moda. Els pobres innocents no fan més que secundar el gust, el corrent, la preferència de les dones. "És exacte — cínicament confessa — que les dones tenen gust per al desabillat ja fa algun temps: *els modistes*, l'ofici dels quals és seguir les seves inspiracions i els seus gustos, s'inclinen davant llurs preferències, persuadits que aquesta onada de nuditat tindrà un fi, per què es tracta d'una moda, i les modes canvien." (No veiem que la moda del nu hagi canviat a Ceylan ni a les selves del Brasil ni a les illes d'Oceania). La sofisticada és vulgar i estulta, i no revela en aquest concepte sinó la miserable mentalitat del marxant que posat a escriure no se sap sortir de les banalitats que fa empassar a la seva clientela. Tot negociant atrapat al marge de la moral parla un llenguatge únic, sigui amo de kiosk, empresari de *revues*, editor pornogràfic, director de teatre, productor de pel·lícules, o *modista* parisenc: "el públic, que ho demana, en té la culpa."

Així és que no mereixeria la pena de recordar la ineficaç vindicació feta pel *couturier* parisenc Paul Poiret, si no l'hagués amanida amb un pebre de molta més picantor que l'ordinària sofisticada mercantil. No solament de Pierre l'Ermite es riu Paul Poiret, creador de 200 models cada estació; es riu de Déu. Blasfema de Déu i de la seva Providència. La lectura de la seva vindicació malaurada i contraproduent, em va fer trista impressió, i en retreure-la ara, voldria dedicar-la a les noies que, en desfilant vora nostre amb l'uniforme quasi militar de la seva servitud voluntària a les banderes de Venus, caldria pensessin (no és pas una descoberta, altrament, sensacional i nova) com tenen l'ànima per dins els qui tan insistents són a suggerir i encoratjar l'exhibició del cos d'elles per fora.

El metge amic de Pierre l'Ermite li havia dit: "El Bon Déu ha donat una pell calenta a tots els qui no poden comprar-la; els animals tenen la seva i àdhuc són folrats els brotons de les plantes." Mentre que aquella pobra noia, desarmada en el vent i el fred, menys defensada que els animals i les plantes, de fred va morir. Paul Poiret, el modista, blasfema. Demana, amb sarcasme de diable: "Digueu, senyor Pierre l'Ermite, ja que Déu ha donat una pell calenta a tots els qui no poden comprar-la, s'ha oblidat de la noia de la qual parlem? per què ella no en portava! Si allò fos veritat, ningú no agafaria fred ni tindria la grippe!" Un altre vil sarcasme blasfematori remata el seu article. "Si la noia que coneixeu, senyor Pierre l'Ermite, ha mort, no és culpa de la moda, és culpa de la mort! que pega a tort i de través, i que desconcerta cada dia els pronòstics més lògics. *I això no contribueix pas a fer reclam al Bon Déu*".

(1) Cres, París, 1925, pàgs. 61 a 66.

En tres mots nega Déu, la seva Providència i la seva Justícia, el modista impiadós. Déu vesteix i defensa les seves criatures inconscients, sense altra protecció que llur mateixa naturalesa i llur instint:

*Aux petits des oiseaux Dieu donne la pâture
et sa bonté s'étend sur toute la nature,*

deia el clàssic francès: Però Déu a l'home, i a la dona, atorga la defensa infinitament més preciosa, de la intel·ligència, que amb la indústria i l'art preveu i supleix les necessitats de la naturalesa humana. Déu encara enriqueix aquest do de la intel·ligència amb una altra concessió de més preu: la llibertat, sense la qual l'home amb tota la seva intel·ligència, no seria més que una bèstia, un animal superior i perfeccionat, però posat de cara a terra i encadenat amb lleis iguals a les de l'instint. Déu atorga la facultat de què l'home es decideixi *per ell mateix* a subvenir les pròpies necessitats. Aquesta és l'elemental doctrina de la providència divina i de la llibertat humana, que el *couturier* parisenc amb un sol gest renega.

La noia no morí perquè no tenia abric, com el blasfem modista gosa escriure. Morí perquè *no volia* abric. Perquè en ús de la seva llibertat, facultat superior a l'instint de bèstia, *preferí* estar davant dels temps inclement, més desarmada que una bèstia.

"*Et cela ne contribue pas à faire de la réclame au Bon Dieu!*" No cal, no desitjo explicar tota una

conferència teològica, moral i social per a redreçar totes les veritats que el modista Paul Poirer insulta en aquesta frase, pronunciada davant del cadàver d'una noia morta de fred per haver seguit la moda. Jo només voldria avui fer la *réclame* al *couturier* Paul Poirer, de París, que llença cada estació dos-cents models de creacions, i que crea i parla en volterrià. Ell simbolitza als meus ulls tota l'honorable confraria dels modistes parisencs, en els quals és de lògica suposar que Paul Poirer no deu ésser una excepció filosòfica.

Oh, noies i dames cristianes, vull dir batejades, sapigueu que a la font de les modes s'ha vist la serp de la blasfèmia. Ja sabíem que els jueus hi cuinaven, però ara hem atrapat un creador de modes, Paul Poirer, — nom a retenir per la *réclame* — en flagrant actitud de blasfem; i en quina circumstància!

Oh noies i dames, que arboreu braços nus, rebellió, vana i fatal per a vosaltres, contra un clima físic i moral que no depèn de vostres braços canviar. Endins de la vostra carn, pròdigament a l'encant, veig els ossos de l'heretge. Oh, Filis, Cloe, Amina, Cassandra, ja no sou germanes meves. Pell sense protecció, moral ni física, cos d'animal esquilat, indefens; sou maniquís vivents, sou el vivent reclam de Paul Poirer. No ja sols el reclam d'una moda; sinó el reclam d'una blasfèmia.

R. RUCABADO

L'allau pornogràfica

Així es titulava un article aparegut en aquestes mateixes pàgines fa poc dies, article ple d'encertades afirmacions i de queixes ben justificades i de lamentacions amargues. No m'he sabut estar de comentar-lo. Es queixa el seu autor, especialment, de la propaganda luxuriosa que hom fa arreu, per mitjà de les arts gràfiques, posades gairebé en absolut al servei de la pornografia en tots els seus aspectes: en llibres i revistes, en periòdics i il·lustracions, fins en els anuncis comercials, la nota pornogràfica fa acte de presència desvergonyidament i barroerament, però també d'una manera tan sistemàtica i continuada, que hom ja gairebé no en fa cas.

Té raó que li sobra, l'articulista; i no és solament la pornografia impresa la que ho embruta i ho empesta tot; hi ha també la pornografia de la moda, de l'estúpida moda que arrossega tantes cristianes malaguanyades, víctimes de la vulgaritat elegant i de l'*standardització* indecent en què han caigut les dones d'avui, llevant-los-hi pudor, llibertat i iniciativa; hi ha també la pornografia dels costums, importats de terres enllà, com un mal aire que ho envaeix tot, llicenciosos fins a l'escàndol, atrevits fins al cinisme; hi ha també — i de quina manera més vergonyosa! — la pornografia del cinema xuclador i engegador, que engoleix cossos i ànimes amb un art vertaderament diabòlic, sempre famolenc de noves víctimes; i hi ha també la pornografia del teatre, fins suara confinada en certs teatres de Barcelona, però avui ja estesa com taca d'oli — baldament sigui només que periòdicament, com un bufa-

rut pestilent — per ciutats i viles, en forma de *revistes* i *vaudevilles* infectes, veritables emanacions de les clavegueres literàries parisenses.

Dies enrera "El Matí" denunciava el rastre d'infecció que deixen per pobles i ciutats certes companyies mal reputades i certs empresaris sense escrúpols, amb un repertori d'obres estúpides i denigrants, vertader rebuig del teatre contemporani; i fa pocs dies també, que des d'aquestes mateixes pàgines estant, un periodista gironí es queixava que una d'aquestes companyies hagués pogut passar pel Teatre Principal de Girona sense la corresponent protesta, que hom esperava, d'un diari catòlic d'aquella ciutat. És la sutzura que sobreix del podrimener de les grans ciutats, i s'escampa com una onada de fang i envaeix fins els recons més allunyats, on fa més mal que pedra seca.

Té raó que li sobra, l'autor de l'article que he comentat.

Crec que cal lluitar, cal treballar, cal "fer-s'hi amb les dents", com vulgarment hom diu, mal que fos un tot sol, per tal d'aturar aquesta allau pornogràfica que ens ofega i amenaça colgar-nos a tots.

Si pleguem de braços i ens tanquem a casa i no eixim a fora a donar crits d'alarma i demanar ajuda, i fer-li la guerra, encara que sigui amb armes desiguals, ens colgarà materialment, i no trobarem aire respirable, ni lloc net on posar els peus, nosaltres ni els nostres fills.

Si Déu vol, un altre dia parlarem dels mitjans de defensa que tenim al nostre abast.

X.

Futbol sectari

Una "pífia" de Carles Capdevila

L'ofensiva de certs elements heterodoxes a desgrat dels intervals d'una quietud enganyadora, sempre està latent i disposada a enrunar o almenys escrostonar el sagrat edifici dels nostres sentiments religiosos.

L'any passat el senyor Manuel Brunet des de les columnes de "La Publicitat" es va permetre el luxe d'escriure un article "solament per fer bonic" sobre la processó de Corpus, i naturalment, tractant-se de qui es tractava, l'article va resultar una burla estulta i irreverent des de la capçalera fins l'últim paràgraf. Hem de constatar que si vàrem protestar-ne fou més per la significació del diari que va acollir-lo, que no pas per la sorpresa que ens hagués pogut produir el periodista que el signava. D'una manera al·lusiva, el director de l'esmentat diari va concedir-nos una d'aquelles respostes seques i virulentes que tant el caracteritzen i que no convencen a ningú, mentre que pel seu magí devia dir-se:

— Espereu l'any vinent i veureu quina jugada us dedico.

I efectivament, ha tornat Corpus i l'incommensurable director ha publicat una editorial, en la qual en parlar de la festa popular d'avui (això és una metàfora per evitar-se escriure processó) preconitzava i aconsellava als seus llegidors (mogut per un extemporani fervor barceloní), que en passar la senyera de la ciutat "xoquessin sorollosament les mans, hi aboquessin flors i el seu entusiasme perquè l'homenatge prengués el significat d'un plebiscit irrecusable."

I naturalment, de l'homenatge a Jesús Sagramentat ni un mot. El senyor Carles Capdevila, director de "La Publicitat", diari que té innombrables subscriptors i molts accionistes que es diuen catòlics practicants i que segons algun prohom d'esquerra, són els més intelligents, volia fer servir la processó de Corpus, com una mena d'urna on s'havia de demostrar la preferència del poble per "la quincalla" de les quatre barres o bé per l'"estofa vetusta de la senyera secular" que porta un municipal de cavall.

Abans que tot hem d'advertir que en la desfilada d'aquest Dijous augst mai no han d'oblidar els catòlics que la motiva exclusivament al sant desig d'honorar per places i carrers el Cos de Crist en l'excels misteri de l'Eucaristia i davant del qual s'inclinen totes les banderes i que les preferències per una o per altra, hom ha de guardar una altra ocasió per a palesar-les. Hi va haver una època durant la qual, certes expansions resultaven disculpables, encara que la vertadera masculinitat en les coses de justícia no aprofita esclatxes de tolerància.

Però, són temps passats i esperem que la història ja ha tingut cura d'arxivar-los. Tornant al maquiavelisme del senyor Carles Capdevila, hem de constatar que en el mateix pecat va trobar la penitència; diem-ho en termes clars i categòrics; va fer senzillament el ridícul.

A desgrat del que deia "La Publicitat" el dia següent, pel que vàrem poder observar personalment, ningú no va preocupar-se d'abocar flors ni d'aplaudir

l'estofa vetusta. De totes maneres no podem estar-nos de copiar uns paràgrafs de "La Veu de Catalunya" sobre aquesta cèlebre editorial del no menys cèlebre i il·lustre periodista:

"Però l'admirat autor de l'article suggeridor del present comentari devia adonar-se que, a despit dels seus consells, mentre la Senyera de la Ciutat passava entremig del major respecte, la bandera de la Pàtria era aplaudida amb deliri. Aquesta és una observació feta de passada.

Carles Capdevila, en el seu article, també parlava, i en un to que nosaltres ens permetem de trobar-hi alguna cosa de teatral, de la "senyera secular", de la "estofa vetusta" d'"aquest carmesí que els anys han afinat silenciosament", de "la bandera històrica".

L'il·lustre periodista ens ha de perdonar que li diguem que aquesta vegada el lirisme li ha jugat una mala passada. Carles Capdevila pot assabentar-se, sense gaire esforç, que la "estofa secular" va ésser teixida no fa gaires anys a l'obrador del senyor Malvehí, segons projecte del nostre il·lustre amic senyor Josep Puig i Cadafalch i el senyor Ferran de Sagarra. El primer d'aquests senyors, sense preveure que la seva obra al cap de pocs anys seria "secular", va tenir cura de la part artística i dels colors, que no han estat afinats pels anys, sinó que ho foren, i amb molt de compte abans de sortir del tint; el segon, el senyor Ferran de Sagarra, també sense cap mica de pretensió, va tenir cura de l'heràldica de les armes de la ciutat de Barcelona. Ja veu, l'autor de l'article, que la Senyera de la Ciutat, a més de no ésser secular, ni vetusta, ni afinada pel silenci dels anys, és, contra el que ell sosté, "or" amb "lliga".

Com pot comprovar el lector, la "pifiada" del director de "La Publicitat" és d'aquelles que formen època.

Amb un tret volia matar dos pardals, però, jove inexpert, va sortir de cacera amb un fusell de quincalla!

JOAN BAGUENY

USEU LA CAMISA "IMPERIAL"

(PATENTADA)

La més recomanable per la seva elegància i la de més duració amb els seus reforços i punys d'ús doble

LA CASA MILLOR ASSORTIDA
VENDES A L'ENGRÓS I DETALL

Fabricants:

SOLE MAGRIÑÀ I C.^{IA}

GRAVINA, 12 (entre Pelai i Tallers)

Telèfon 13449 - BARCELONA

Del món del treball

El negoci no té entranyes

Aquesta popular sentència, segons com, massa certa que és; però no sempre.

El negoci, entre cristians, ha de tenir entranyes; entre jueus, ja és altra cosa.

Els jueus no miren sinó el diner; es comprèn. Però els cristians, en negociar, han de tenir molt en compte la licitud del negoci, amarant-lo de caritat, demés.

A compte de què ve això? A propòsit de la fixació de sous s'ha dit que alguns patrons, tal volta la major part, van desfent-se dels dependents que guanyen alts salaris, substituint-los per vailets de poc cost, donant-se ja el cas que abundin els operaris d'alguna edat, però fermes encara, que per aquesta raó econòmica han estat desnonats de les cases on treballaven i ara no saben on donar-la.

Ai de l'obrer al qual comencen a sortir cabells blancs!

Apressem-nos a dir que coneixem infinitat de patrons que mantenen en el seu lloc de treball tots els dependents que han envellit treballant en llurs cases, atenent-los bons i malalts, amb caritat verament cristiana.

Que no veuen els patrons descastats, que alludim, que els obrers madurs són l'honor de la casa, demés de la més forta garantia de la feina que se'ls confia?

Que no tenen esment ni recordança del treball ímprobe que suposa anar ensinistrant vailets, i del cost real que aquesta ingrata labor pressuposa?

En temps no pas gaire llunyans els bons obrers feien vida i mort "a ca l'amo." Les condicions modernes de la vida del treball no permeten aquest antic boníssim costum, tan cristià com patriarcal, però la caritat és enginyosa i troba fàcilment els mitjans per no desemparar-los mai.

Quin cor més dur es necessita per a tirar al carrer el bon treballador que no ha comès altra falta que fer-se home i envellir treballant a la casa com Déu mana!

Que el negoci no té entranyes? Doncs entre cristians ha de tenir-ne. I si no en té, un dia o altre en tocarà les conseqüències.

Les vagues a Espanya

Des de la caiguda d'En Primo de Rivera començà el moviment de vagues a molts indrets de la Península, com si l'estament obrer volgués compensar-se dels sis anys de forçada somnolència que havia patit.

El nombre d'aquestes vagues parcials ha estat un xic extraordinari, però no portaven malícia, com sol dir-se.

Ara, però, aquest moviment obrer de defensa i de protesta, ha culminat amb l'atur general de Sevilla, més enverinat del que permeten les característiques de l'obrer sevillà i el tarannà andalús que tot s'ho pren a broma.

La causa d'aquesta vaga general no té cap consistència, i per això és més suspecta...

Segons algunes noves sevillanes, entre els elements vaguistes n'hi ha de forasters. Els de Sevilla no en saben d'aquest art... Cal comprovar-ho, als efectes conseqüents.

Un congrés de miners catòlics

S'ha reunit a Moreda (Astúries) el VIII dels Congressos que porten celebrats els nostres braus companys d'aquella terra, tan ben treballada pels socialistes...

Hi acudiren en nombre ingent, veient-se tots els seus caps en els llocs més compromesos i de més perill. També hi assistiren el president del gran Sindicat Catòlic de ferroviaris i el Secretari de la Confederació Nacional de Sindicats Catòlics. Es formularen serioses queixes del favoritisme oficial de què frueixen els Sindicats socialistes, i es demanaren, entre altres coses, la jornada de set hores pel treball esgotador de les mines, acordant-se continuar les gestions relatives al retir obrer, a l'atur forçós, etc.

Regnà en l'Assemblea un magnífic esperit sindical catòlic.

Fets diversos

Com a conseqüència de la disminució del tràfec en els ferrocarrils germànics, l'Administració d'ells es proposa la disminució de salaris a obrers i empleats de totes categories.

— La disminució dels salaris als empleats i obrers alemanys de la indústria metallúrgica afecta uns quants cents mils. Es creu que la rebaixa s'estendrà a totes les indústries, en qual cas la repercussió afectarà a tot el món econòmic.

— Nostre antic company i distingit amic, En Jover Nunell, en la seva conferència, donada a l'Institut catòlic, sobre el problema obrer dirigí als elements patronals molt atinats conceptes i estímuls oportunitatíssims. És un punt, aquest de l'actuació patronal, que convindria estudiar-lo com el de l'actuació obrera.

— La Conferència del Treball de Ginebra ha rebutjat totes les propostes de reducció de treball en les mines.

— L'atur segueix augmentant per tot Alemanya. Amb un any el nombre d'obers sense feina ha augmentat 1.290.000. Ara arriben a 2.600.000, dels quals l'Estat en manté un milió i mig.

— Els obrers del ram de la construcció, de Bilbao, s'han negat a acceptar les bases d'arranjament proposades pel ministre del Treball.

Diuen que volen entendre's directament amb els seus patrons.

— Comença a preocupar a Barcelona el problema dels desenfeinats, molt més amb vistes a la minva de treball que suposa l'acabament d'algunes grans empreses de la construcció. És una preocupació que exigeix, demés, auxilis efectius per a remeiar la crisi inevitable.

COMENTARIS

La nostra premsa

El que de primer antuvi se'ns acut en apropar-se la Diada de la Premsa Catòlica, és passar-ne balanç.

No dóna pas mals resultats l'exercici 1929-30.

Nous companys, noves plomes, subscriptors nous, més empena, més bona orientació, més bones iniciatives temes interessants, campanyes profitoses...

Ara bé: Hem quedat satisfets del balanç? No. Cal dir-ho clar. Hauria d'ésser millor. Tenim elements sobrers per a fer balanços esplèndids i, sobretot, tenim necessitat urgent de fer-los.

Tants d'anys perduts acontentant-los fent la piu-piu, mentre els enemics de la nostra santa fe creixien esponerosament i malmetien els interessos més sagrats, burlant-se de la nostra imperícia i la nostra impotència en defensar-los, ara ens obliguen a redoblar els esforços per tal de guanyar el temps i el terreny perduts, d'immens valor certament.

D'on podríem ser-ne amos, i tenim obligació de ser-ne, en som ara els mossos.

Som consentits, per compte d'ésser-ne senyors.

I és que encara, després de tant de soroll i de tantes prediques en favor de la bona premsa, cap dels nostres homes d'acció capeix la seva capdal importància.

Molt bé que es construeixin grans temples, rics altars, magnífics asils, casals socials magnets...

Molt bé que es fundin Collegis modèlics, Associacions pies, Germandats, Círcols culturals...

Molt i més bé, òptim aquest moviment missional entusiasta, aquests palaus pels Exercitants, aquests espectacles de pietat grandiosos...

Però... escolteu el que diu amb veu de tro, als catòlics francesos, Baudon l'any 1877:

"Catòlics francesos, ho feu molt malament, però molt malament. Tot ho esmerceu en fundar Hospi-

tals, Asils, Esglésies i Convents; i tot això, que és molt bo i excellent, aneu a perdre-ho sens remei, s'ho emportarà tot la trampa, perquè descuideu altres coses infinitament més importants que tot això; descuideu quelcom que en ordre a la glòria divina, al bé de l'Església, a la defensa de la Religió, al profit de les ànimes i dels pobles es troba molt per damunt de totes aquestes coses que vosaltres protegiu en vostres testaments. En una paraula: descuideu la Premsa, aquesta Premsa omnipotent que deixeu avui quasi tota en mans dels vostres enemics.

I entengueu-ho bé, catòlics francesos; si no us apresseu a alçar i sostenir a la deguda alçària vostra Premsa, vindrà l'huracà revolucionari i es combrarà i arrabassarà vostres Escoles, els Convents i totes les Institucions benèfiques de què haveu omplenat la França; vindrà una legislació antireligiosa i vindran governs impiedosos que s'ho emportaran tot, tan admirable com és.

La profecia de Baudon es complí exactament, terriblement a França.

I s'ha complert anàlogament, a totes les nacions del món.

A Espanya, els catòlics fa més d'un segle que perden el timó de l'Estat i han vist desolacions incomparables en el camp religiós-social, per la mateixa causa.

No fa gaires dies que es condolia d'aquest error de tàctica social un altíssim i venerable personatge.

La dècima part dels milions gastats pels bons catòlics espanyols d'una manera tan equivocada, d'un segle ençà, esmerçat assenyadament en obres de premsa, ens hauria fet amos d'Espanya.

La lliçó ha estat i és duríssima, però encara dol més saber que no ha estat prou compresa.—A. B. C.

Una festa angelical

La Comunió infantil ordenada pel nostre zelosíssim Prelat, de la qual la premsa d'informació ha donat tantes referències, assolí un èxit colossal. Sembla impossible que reeixís aquell prodigi d'organització que suposa reunir i adaptar en un sol lloc més de 30.000 nois i noies, amb les respectives famílies, encara que el lloc sigui la superbaAVINGUDA de l'Exposició de Monjuïc i es tracti de Collegis i Escoles catòliques d'una ciutat com Barcelona.

Ara bé: com deurà quedar gravat a la imaginació i a la memòria d'aquells infants un quadro semblant? Quina emoció no reberen més forta i perdurable? I quin Pòrtic més magnífic i allegòric i tan ric de promeses del nou Pontificat iniciat a la nostra Diòcesi, aquella ingent Comunió que quasi podríem anomenar justament angèlica! — S.

Una bona iniciativa

Nostre estimat confrare, *El Matí*, advoca perquè es torni al culte l'església de Santa Agueda, antiga capella del Palau dels Reis d'Aragó-Catalunya, i que en ella es donés adoració continua al Santíssim Sagrament (que alabat sigui per sempre).

Vet aquí una magnífica idea, aquesta última, que completa i enlaira la primera.

Raons? De tantes que n'hi ha no volem donar-ne cap. És una vindicació, innegable als catòlics barcelonins. És un temple ben seu, ben barceloní.

Però demés, és una joia d'art exquisida; d'unes línies, unes proporcions i una factura encisadores, exemplars. Gosariem dir que és prototípica en el gènere gòtic.

I si en el terreny religiós i artístic és tot això, des del punt de vista històric és tant o més interessant.

Lleó Harmel

II

Els començaments de Harmel com patró de les seves fàbriques de Val-de-Bois són sobiranament instructius.

L'escenari social on les activitats del patró model, pare de Lleó Harmel, havien d'acomplir-se, no tenia pas res de favorable en l'any 1850. La indifèrència religiosa era general a la vall del Suippe. Els camperols eren materialistes i grollers. I la proximitat d'un centre industrial com Reims no era gens propícia a les activitats socials-cristianes tal com les exigia l'esperit de Harmel, educat en el si d'una família cristianíssima i obra en gran part de la seva mare que, ni en els anys de pensionat, no el deixà sense la seva formació espiritual per correspondència.

Un botó per mostra, segons el propi Harmel; a l'ofici dominical assistien dos o tres homes, alguns nois i algunes dones, en una població de mil quatre centes ànimes!

I Harmel pare començà preparant-se a la futura tasca. Primer que tot, per una gran simplicitat de vida i de casa. El luxe allunya i irrita els humils, diu. I començà acostant-se als obrers i mostrant-se millor com amic que com a patró fora del treball; i dins el treball, com un mestre, millor que com un patró.

El contacte diari amb les famílies obreres començà a produir-se i el patró aprofitava tota circumstància per adquirir noves de la família de cadascú, per a donar un bon consell i un socors.

Després, fundà una Caixa d'economies que donava el quatre per cent als obrers imponents. Més tard, vingué altra Caixa de socors mutuels "administrada pels obrers mateixos elegits pels seus companys."

L'esforç encara no es retratava dins el món religiós. Mentre dit esforç es portà cap als individus isolats, no reeixia. I l'experiència no va tardar a donar a conèixer el tirà dels obrers: el respecte humà. Calia un mitjà perquè tots poguessin tenir vida comú i posar-se en contacte socialment parlant.

Això fou ajut important a famílies obreres cristianes d'altres llocs. A mida que els treballs dins les filatures ho consentien, Harmel cercava, no obrers isolats, sinó famílies obreres profundament morals. I aviat unes quinze famílies nombroses, representant uns cent individus, foren trasplantades a Val-de-Bois. I així començà una mena d'oasi d'hàbits religiosos i morals.

I perquè aquesta vida cristiana no fos dissipada per l'ambient, els Pares de Sant Vicens de Paül són cridats per a una missió en la Parròquia. Més tard, durant un mes, dos jesuïtes donen cada nit instruccions religioses alternativament per a obrers i agricultors. I més tard, el propi Cardenal Gousset donava tota mena de facilitats per obrir un oratori en la pròpia fàbrica, que podia contenir un centenar de persones.

Les Filles de la Caritat hi foren establertes més tard. I al cap de dos anys instituïen ja una associació de Filles de Maria. L'any següent s'obria un

orfelinat amb vuit nens i una Casa de família que oferia als obrers allotjament i menjar. Des de llavors, les confraries i associacions religioses es multiplicaren per a totes les edats i sexes.

Els Germans de la Doctrina Cristiana hi fundaven després una Escola de nens obligatòria fins als quinze anys per a tots els aprenents de les fàbriques, almenys una hora cada dia, entre els quals Harmel pare cerca els qui podrien esdevenir plançons del bé per al dia de demà. I quan en tingué uns quants fundà un Cercle d'estudis per homes.

A mida que les associacions creixien, les visites de missioners lazaristes enrodonien l'obra, i aviat un sacerdot hi fou destacat amb caràcter permanent. I amb tota aquesta tasca, al cap d'uns quants anys, es podien registrar a l'oratori de la fàbrica unes sis mil comunions anyals.

La llavor era llançada i l'arbre començà aviat a donar els fruits. I el que indubtablement contribuï per manera enorme a dits fruits fou l'haverse domiciliat al propi Val-de-Bois, la família del patró. Des de llavors, els obrers tingueren la sensació de no ésser desemparats, de formar un sol còs amb la família del patró; i a aquest, el sol fet de viure constantment davant l'esguard dels obrers li afinava la necessitat d'un tren de vida modest i adequat a cada moment.

Mentrestant, Lleó Harmel va contraure matrimoni, acceptà la vida entre els seus obrers i pròpiament començà a obrar com a pare d'ells. El pare de Harmel emmalaltí i, amb tot i viure encara molts anys, deixà a la cura del seu fill tot el trasbals del negoci i tota la cura dels seus obrers. Aquest, doncs, als vint-i-cinc anys, enlloc de cercar els plaers de la ciutat, s'emmotllà la seva vida al costat del negoci i dels treballadors.

Als principis, Lleó Harmel restà un xic fatigat per l'ambient. Les seves cartes d'aquella època ho diuen prou clarament. Més endavant, un viatge a Roma, junt amb el seu pare xacrós, li fou un bon reforç espiritual. Rebut per Pius IX i visitant tot el que a Roma parla de Jesús, enforteixen el seu esperit, enfortiment que aviat es traslluiria en les organitzacions de Val-de-Bois.

GASTON GERARD

OBRA INTERESSANTISSIMA

L'ànima de Santa Teresa de Jesús Infant

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Foment de Pietat

Salveu els fills dels pobres

La senyoreta Maria Luz Morales ha donat una conferència per Ràdio, recordant als ciutadans de Barcelona que hi ha milers d'infants pobres predisposats a la tuberculosi i que cal, per tant, portar-los al camp. A Barcelona hi ha uns cent mil infants, i són nombrosíssims els que viuen en cases pobres i antihigieniques. Si els infants de les famílies benestants passen l'estiu al camp en contacte amb la naturalesa, ¿per què no ens hem de recordar també d'aquells que no poden abandonar la ciutat perquè són pobres?

El Dr. Carles Cardó ha publicat a "El Matí" un article sota l'epígraf que encapçala aquestes ratlles, en el qual fa una crida a les persones generoses, perquè apadrinin un nen pobre.

Heus ací el que diu l'eminent escriptor:

"La lectura del fascicle publicat per la Delegació de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona *L'obra de les Colònies Escolars i Banys de Mar*, ens ha revelat un altre d'aqueixos paorosos secrets, la ignorància dels quals, afavorida per l'egoisme, és més aviat volguda que planyuda. El secret és aquest: la població escolar pobra de Barcelona conté un 52 per 100 de pre-tuberculosos i un 40 per 100 de predisposats a la tuberculosi. Les causes, les podem ben endevinar, i en el fascicle que comentem es recorden amb les següents paraules:

"*Com viuen i com creixen els nois pobres a Barcelona.* — Si examinéssim les condicions de vida i de creixença dels nois de la classe treballadora a Barcelona, veuríem com fatalment s'ha d'arribar a resultats tan deplorables. Ultra les innombrables ocasions de contagi que tenen els nens i la manca de cura higiènica de què són víctimes per part d'una mare, ben sovint tan amorosa com ignorant per a conduir l'organisme del seu infant a la plenitud necessària i per a tractar les petites alteracions esdevingudes a la seva salut, la major part dels nois han de viure en pisos interiors on no penetra el sol, mancats de ventilació, baixos de sostre, en carrers foscos o a l'interior d'una botiga; més del 50 per 100 no tenen un llit per a ells sols i han de dormir amb companyia i en habitacions tancades."

"Aquesta mena de vida antihigienica, aquest ambient opriment va debilitant l'organisme llur, va acumulant defectes de constitució i malalties fins a l'edat escolar..."

Ens trobem, doncs, davant un problema de justícia, o si ho volem més dolçament dit, de caritat social. Barcelona s'ha preocupat molt de fer carrers amples i cases higièniques per a les classes més o menys benestants, per als qui poden pagar lloguers de 100 pessetes en amunt, però per als treballadors, no solament no ha fet res, ans encara ha permès la vergonya de les barraques i l'aglomeració de moltes famílies miserioses en pisos petits dels barris més malsans de la ciutat. Les cases barates per a obrers han estat quasi sempre un tòpic més o menys floralejant, tema de certamen, article d'explotació electoral.

I per als infants? Simplement, els ho hem pres tot. Barcelona és una ciutat on els infants no caben.

No n'hi hauria d'haver: no s'hi compta. Tot l'espai del terme és destinat o a solar d'edificació, o a pas per a vianants, o a lloc de circulació de vehicles. Els menuts han de jugar i córrer — funcions essencials de llur creixença i àdhuc de llur formació moral — en mig dels automòbils, tramvies, autòmibus, camions..., o no han de jugar. Aquest defecte ja havia estat notat, però s'hi persisteix amb un fatalisme desesperant. Als afores de la ciutat, on la quadrícula encara no ho ha enxarxat tot, resten espais lliures per a fer-hi jardins i places. Tot és sacrificat brutalment a la quadrícula implacable. No fa gaire hem vist desaparèixer així el Camp de l'Arpa, al qual fins el nom semblava donar una destinació joiosa.

Passa, doncs, que els nostres menuts, sobretot els qui no viuen a l'Eixample, han de jugar sempre entre sostres baixos i respirant aire de celobert. Això malmet llur salut física, llur salut moral i llur salut intel·lectual. Els qui, poc o molt, tenim activitats docents, sabem que els nois barcelonins no coneixen cap de les plantes més vulgars — el blat, la favera, la patatera, l'ametller... — no tenen cap noció del canvi de lloc d'eixida i posta del sol i de la lluna, i amb prou feines si coneixen les estacions. Menen una vida gairebé de minaire.

L'aspecte intel·lectual i el moral no colpeixen gaire. Som tan materialistes! Però almenys ens commoguéssim l'espectacle dolorós, vergonyós i perillós d'aquesta gran majoria de fills de pobres que des de llur primera minyonia són candidats a la tuberculosi! I no pas per vicis, ni per cap excés, sinó per defecte: per defecte d'alimentació, d'higiene, d'aire pur, de les comoditats higièniques més elementals i més obligades. Si aquest cas fos un cas excepcional, ja ens hauria d'afectar com a homes, com a germans, i hauria d'excitar la nostra caritat per tal de posar-hi remei. Però és que és una tragèdia col·lectiva! És que el que perilla és la mateixa ciutat, condemnada, si no s'hi acut de pressa, a veure la majoria dels seus fills caiguts prematurament sota la més implacable de les marfugues. Quan una civilització fa possible l'existència d'una tragèdia col·lectiva d'aquest volum, es pot ben concloure, sense por d'exagerar, que no és sols mancada de caritat, sinó àdhuc de justícia. No n'hi havia prou que els productes de la terra, creats per Déu per al nodriment de tot el llinatge, anessin concentrant-se en poques mans; ha calgut que fins l'aigua i l'aire fossin acaparats!

No és, doncs, solament una qüestió de caritat. Cal que ens humiliem més: l'exercici de la misericòrdia afalaga el nostre orgull perquè ens dona l'urc de protectors. Hem de renunciar a aquest afalac, reconeixent que una ciutat que deixa caure els fills dels pobres col·lectivament en la tuberculosi és una ciutat injusta. És un veritable cas de restitució. Hem de restituir l'aire als pobres!

El nostre Ajuntament ha començat de resoldre el problema amb les Colònies Escolars i els Banys de Mar que han tornat la salut a milers d'infants freturosos. Tot ciutadà que tingui 150 pessetes sobreres farà ensem una obra de caritat i de justícia respondent a la crida de l'Ajuntament que les demana per

apadrinar un nen pobre que freturi la cura de l'aire o de l'aigua. Mil cada any n'enviaven a Colònies: dos mil compten enviar-n'hi enguany, però això encara és poc. Cal que no resti cap infant pobre amenaçat del terrible flagell sense un benefactor que li faciliti el guariment preventiu que el nostre Ajuntament li ofereix.

Però per a més tard, caldrà també preocupar-se que aquesta ciutat del luxe, del vici, de l'opulència manta vegada ofenosa, sigui també l'estatge agradable i sanitos de l'obrer, no condemnat a haver de presenciar impotentment com la imprevisió i la descordança de les classes benestants condemna els seus fills a caure abans d'hora consumits per la tisi."

"Día de la Prensa Católica"

La Junta Diocesana del "Día de la Prensa Católica" ha publicado la siguiente alocución:

Otra vez la Junta Diocesana de Acción Católica, una de cuyas principales finalidades la constituye el fomento y extensión de la Buena Prensa, se encuentra en el caso de tener que llamar la atención de usted sobre los deberes que en estos modernos tiempos incumben a los católicos en lo que al fomento, protección y propaganda de la Buena Prensa se refiere.

La Prensa constituye el vehículo más formidable de las ideas en nuestros días; la Prensa sustituye hoy al libro y al discurso en la mayoría de los ciudadanos. Absorto el hombre de nuestros días en el mundo de los negocios y en la vertiginosidad del trabajo, característica de los tiempos actuales, confía a menudo la labor de formar criterios e ideas sobre la mayor parte de las cuestiones vivas al periódico; por tanto, según sea la calidad de éste, así será la formación de inteligencias y corazones de miles y miles de ciudadanos.

¿Cuál no ha de ser, en consecuencia, la importancia de este medio de formación de inteligencias y sentimientos que se denomina Prensa? Y, en consecuencia también, ¿cuál no ha de ser el esfuerzo que llevamos a cabo los católicos para obtener por este medio de propaganda lo que por otros medios no es difícil en nuestro moderno vivir?

Bastarían estas consideraciones para mostrar la trascendencia de la Prensa católica y la necesidad de protegerla, ampararla y difundirla, ya de manera directa, o mediante aliento y auxilio económico a las obras que constituyen su necesaria organización.

Por eso las recomendaciones de los Papas menden; las instrucciones de los Prelados son continuas e insistentes; y el deber de los católicos cada día se dibuja más claramente en la sociedad moderna en este punto concreto.

En la lucha actual por el triunfo social de nuestra espiritualidad cristiana, la Prensa ocupa el primer lugar después de la oración. Y es precisamente en beneficio de esta Prensa nuestra que en el día de la Prensa católica, fiesta de los Santos Apóstoles Pedro y Pablo, columnas de la fe, acudimos nuevamente a usted solicitando aportación espiritual primero, y aportación material después, para la cruzada por excelencia de los tiempos modernos; oración y dinero.

Nuestra Prensa ha crecido y progresado extraordinariamente durante los últimos años. Y que su éxito llegue a ser definitivo es lo que debe constituir el ideal de todo buen católico, para cuyo éxito

una vez más, en este año de gracia 1930, pedimos su acostumbrada cooperación.

Barcelona, 16 junio 1930.

Sebastián Puig, Pbro., Canónigo Consiliario de la Junta Diocesana; Ramón Balcells, Pbro., Consiliario de la Acción Católica de la Mujer; Desiderio Canals, presidente; don Agustín García Die, vicepresidente; don Bernardino Martorell, tesorero; Ignacio de Llanza de Montoliu, secretario; vocales: Joaquín María de Nadal, Juan Burgada y Juliá, Juan Bautista Roca, Jaime Trabal, José María Gich, presidente de la Comisión de la Prensa; Francisco Fanner Giralt, Pbro., secretario; Antonio Forns, Pbro.; Cura Párroco de San Juan de Gracia; Eudaldo Serra, Pbro.; Monseñor Pedro Lisbona, Pbro.; Juan Roviralta, Pbro.; Jaime Salvat, Pbro.; Jaime Raventós, Adolfo Fernández Ferrando, Jorge Galtany; Joaquín Civera Sormaní y José Doménech.

Nova gesta de FOMENT DE PIETAT

Biblioteca dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Autor - Text - Directori
Comentari - Explanació

Ja ha entrat en premsa el primer volum d'aquesta Biblioteca, el segon va pel camí, i es preparen activament altres volums.

Catalunya no pot estar més sense una Biblioteca d'Exercicis, que sigui un adjutori pels Directors, un instrument de formació pels Exercitants, i un medi de conservació i avenç pels Perseverants.

FOMENT DE PIETAT no pot fer obra més acomodada a la seva finalitat de regenerar la pietat del nostre poble, i obrir els camins a les ànimes d'especial vocació a la santedat.

Pel pròxim mes de juliol, consagrat a Sant Ignasi de Loyola, esperem poder donar el primer volum amb un ressenyament de tota la Biblioteca.

La persecució religiosa de Rússia

(Acabament)

X. — Què ha fet el Sant Pare

Deixa parat que de tots els governs del món el Sant Pare hagi estat el primer i l'únic que ha denunciat a la pública execració crims tan horribles. Ja en 1922 el Sant Pare va fer arribar la seva veu a la *Societat de les Nacions* per a prevenir aquestes iniquitats; però els interessos comercials van ensorrar les seves gestions. També va ésser rebutjada la gestió encaiminada a defensar els més valuosos monuments de la religió i de l'art. Quan va venir la fam el Sant Pare va salvar la vida de 160.000 nens, però també en això es va topar amb l'enemiga dels ateus russos. Llavors es va instituir a Roma la "Comissió pro Rússia" per a administrar els negocis eclesiàstics russos sota la presidència del Cardenal Lluís Sincero. Finalment l'any passat va fundar el Seminari pontifici rus de Santa Teresa de l'Infant Jesús encomanat a la Companyia de Jesús amb el fi de formar clerecia catòlica. Altrament no deixa passar ocasió per a mostrar la seva paternal sollicitud per Rússia en els seus consistoris, encíclicues, audiències i en qualsevol document emanat del seu magisteri suprem.

XI. — Fragments trets de l'estampa soviètica

1. JUDICI CONTRA DÉU. És una peça de teatre en la qual es representa que Déu és cridat davant un tribunal soviètic perquè doni compte de tots els mals que hi ha en el món. Com que Déu no compareix se'l condemna en rebel·lió. L'obra és plena de blasfèmies.

2. IN HOC SIGNO VINCES. Emili Iaroslavsky, president de la *Lliga d'ateïstes* escrivia l'any 1925: "Sens Déu i amb els homes. No confiar en Déu, sinó en les forces humanes; augmentar el mutu auxili i la cooperació dels homes, dels obrers amb els pagesos, de la falç amb el martell. Aquest és el nostre *In hoc signo vincas*. (En el llibre *Front antireligiós*, 1925.)

3. PER ASALTAR EL CEL. Amb aquestes paraules la *Lliga dels ateïstes* lliurava al govern el dia 19 de juny de 1929 un nou vaixell aeri que portava per nom *Bezboznik* (sense Déu).

4. DÉU I EL FORCAT. En el *Manual dels agricultors* editat en 1927 es llegeix: "La cultura proletària soviètica als pagesos els dona per Déu el forcat i el trill; per Providència la pròpia força; per oracions en demanda de pluja i contra les tempestes, els recs artificials i els canons granífugs; i en compte de la benedicció de les espigues els ensenya la selecció de les llavors.

5. NOVA NORMA DE MORAL. Lenin en el seu llibre pòstum sobre la religió ensenya clarament que: "Moral és tota cosa adient a la lluita de classes."

6. ON ERA L'ALTAR. Amb aquest rètol la revista atea *Bezboznik*, el dia 7 d'agost de 1929, portava la fotografia de certa capella convertida en temple ateu. En el lloc que ocupava el sagrari es veu ara l'estrella soviètica.

7. SILENCI DEL DIVENDRES SANT. La *Lliga d'ateïstes* ha anunciat que vol que en tota la Rússia el

dia de Pasqua d'enguany es guardi el mateix silenci de les campanes que es guardava en el Divendres Sant.

8. DARRER COMIAT A DÉU, A LA VERGE MARIA I ALS SANTIS. "Tots els anys per l'aniversari de Lenin (21-22 de gener), prop de 100.000 joves donen llur nom a la fracció bolxevic. Pel que fa a la qüestió religiosa, molts d'ells de temps enrera ja estan separats de Déu; els altres, amb motiu de llur alistament, trenquen tota relació amb Déu, amb els Sants, amb els clergues, amb els ritus, amb les imatges i amb tota cosa de sentit religiós. El que no pren aquest comiat no és digne de dir-se Leninista." (Emili Iaroslavsky, *Front antireligiós*, 1925, versió alemanya, pàgina 189.)

9. PELS CARRERS DE LES CIUTATS. "No és cosa rara veure pels carrers de les ciutats un grup de nois un dels quals beu a galet d'una ampolla d'aiguardent i la passa als altres per tal que també beguin. Les cares llurs res no tenen d'infant; semblen joves i porten els senyals dels vicis. Els pares es queixen de què els nois formats a les escoles comunistes són desobedients, embriacs, insuportablement destroçadors dels mobles domèstics, iracunds i amenaçadors, sens que tinguin cap escrúpol de treure's el ganivet si ve el cas." (*Rabotchaia Gazzetta*, 15 d'abril de 1928.)

10. ESTADÍSTICA QUE PORTEN ELS BOTXINS. L'any 1927, prenent peu de l'aniversari del començament del terror, aquella facció de botxins que es deia *Cheka* (i ara G. P. U.), va editar l'estadística oficial de les víctimes sacrificades per ella. Encara que aquests números no es refereixin precisament a la persecució religiosa, manifesten bé la deplorable situació del país.

Des de desembre de 1817 fins a setembre de 1921

Sacerdots	1,243
Intellectuals	365,250
Mestres	6,775
Metges	8,800
Militars	260.000
Obrers.	192,350
Pagesos	815,351
Total	1.649,769

Des de setembre de 1921 fins a setembre de 1927

Any 1921	18,351
" 1922	38,000
" 1923	112,000
" 1924	
" 1925	14,000
" 1926	3,000
" 1927.	9.574
Total de víctimes	1.844,694

Com és natural no es compten les víctimes sacrificades secretament. No creiem que es posés lluny de la veritat qui prengui per xifra total de víctimes la de 3 milions. (Vid. Lud. Berg, *Was sagt Sowjet-Russland von sich selbst*, 1930, pàg. 88.)

FEITS DE LA SEMANA

El fet culminant hebdomadari és l'entrevista de l'Alba amb el Rei, a París.

L'Alba n'ha donat una referència molt discreta. De massa discreta, quasi no diu res. El pla polític de l'Alba tampoc surt prou clar de la dita nota.

El que sí entenem els profans en matèries polítiques sublims, és que l'Alba exigeix o espera circumstàncies tan propícies o favorables als seus intents, que difícilment es produiran per elles soles. La generació espontània no es dona tampoc en política. Caldrà bregar molt per a fer viable el pla de l'Alba.

Mestre Cambó té la paraula.

Un fet polític de positiva força, curull de promeses i possibilitats, ha estat la resurrecció de la Lliga Regionalista. Tal volta no li escau, històricament parlant, aquest vivificant concepte, però l'efecte produït per la recent imposant reunió dels socis vells i nous d'aquesta cabdal entitat política de Catalunya, té quelcom de taumaturga.

Els sis anys i mig de Dictadura no aconseguiren matar la Lliga, però com el silenci i la quietud són signes de mort... Ara resulta que és l'única entitat política amb elements i organització adequats als temps de lluita que comencen.

El Govern no permet els actes polítics, però sí les declaracions polítiques i aquests dies ha parlat Bergamín, tot astorat de la resurrecció política de l'Alba; i han parlat En Romanones i En Garcia Prieto adherint-se a l'Alba; i ha parlat el nou president de l'Ateneu de Madrid, desbarrant com un vulgar ateneïsta; i han parlat els republicans (sense masses); i els socialistes al servei del Govern, esplèndidament agraïts; i ha parlat el nou cap de l'ex-partit conservador, senyor Bugallal, filosofant, tristament i oportunament, sobre els errors de la Dictadura; i ha parlat el famós doctor Marañón, que si no sabés més de medicina que de política...; i En Marcel·linet Domingo, que és un mestre d'estudi sense exercici; i el mateix senyor Alba, en una carta que vol ésser transcendent feta de paràgrafs ordinaris en la literatura política.

Fins l'ardit jovent d'Agramunt (l'antic Acrimontis dels romans), s'ha cregut en el deure de parlar en les actuals circumstàncies. L'eix del seu ben enraonat programa és la Cultura. Està bé, però no n'hi ha prou.

A Alava, que és un país de bona gent, ha nascut la "Unió Nacional Monàrquica d'Alava", amb un manifest molt assenyat que té per base el tríptic polític tradicional, tan conegut i estimat arreu d'Espanya: Religió, Pàtria i Monarquia.

Entorn de la depreciació de la pesseta giren les plomes de polítics i economistes buscant raons de la caiguda i mitjans per a refer el positiu valor de nostre signe monetari.

Però la pesseta va seguint la davallada, amb petites reaccions que sols serveixen per a fer-la més sensible. Hom sospita si l'alta banca jueva—mestressa del món del diner,—està preparant les armes per a destruir la nostra divisa i donar l'assalt

definitiu a l'or emmagatzemat als soterranis del Banc d'Espanya, que tant de goig els fa. "Vivir para ver!"

Dinou mil milions de francs són els que s'han perdut a París i que hom suposa es trobaran més tard per la part de Niça i dels Alps i en alguns ports del Mediterrani...

Però el Duce no bada pas, i també en sap perdre de milions per aquest estil. I bé; quan les dues nacions germanes estiguin armades a més no poder, què faran? Perquè ara per ara una guerra així és impossible.

Les guerres ara possibles són les d'interessos purament econòmics. Per altre llinatge d'interessos no es deixa matar ningú en els pobles civilitzats.

Una d'aquestes guerres, que amb el transcurs del temps esdevindrà clàssica, com les guerres del Peloponès o de les Gàlies, és la proclamada pel seràfic president ianqui Hoover, contra les economies de totes les nacions del món civilitzat.

És una guerra que, en certa manera, fa *pendant* amb la que tenen establerta els Soviets russos contra tots els pobles cristians. D'aquesta ja comencen a defensar-se bé les parts atacades, que acabaran per entendre's i acordonar la Rússia soviètica com abans s'acordonaven els pobles epidemiats a fi de no encomanar-se als altres i estendre's la malura.

La defensa de les nacions perjudicades per les noves tarifes proteccionistes dels Estats Units costarà més d'organitzar i, demés, ja es cuidaran Hoover i els seus ministres de posar en pràctica aquell bèl·lic aforisme: "Divideix i guanyaràs."

França és la nació més perjudicada per aquesta nova guerra de tarifes. Que lluny d'aquells dies en què esperava dels ianquis la salvació i dels ianquis l'obténia!

A Espanya també ens perjudica de ferm aquesta guerra, però Espanya té molt d'aguant.

Ara mateix, França, amb la qüestió dels vins està portant a la ruïna les comarques vinyateres, però no tinguem por que li digui res, a França, el Govern espanyol. Aquesta mateixa setmana, a París, els representants dels dos països han banquetejat i brindat com si no hagués passat res entre ells i qui gemega ja ha rebut.

La revolució de Bolívia, deguda principalment a tripijocs comunistes, als quals, tal volta, no han estat aliens els homes de la Casa Blanca, sembla que està a les acaballes.

De la guerra civil xinesa no se'n pot treure l'aigua clara, però és evident que els Soviets s'hi diverteixen i en treuen molt profit, i el Japó la veu amb bons ulls i també en treu profit. L'enorme gegantàs xinès, sense aquestes sagnies, fóra insuportable. Les principals potències d'Europa conviuen bé amb aquest estat caòtic de la immensa nació groga. Ai del dia en què estés ben unida i administrada, en mans d'un home de geni cabdill de pobles!—J.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Noticiari

Espanya

La Federació de Germandats de Catalunya ha fet una visita colectiva al Grup de Cases Barates que construeix el Patronat de l'Habitació prop d'Horta.

— El Ministre del Treball no és partidari de la censura en els documents de publicitat de les Companyies d'Assegurances perquè és donada a certs abusos.

— A Lorca s'establirà la Casa del Nen, per a proregir els infants.

Convindria fundar-ne en moltes altres poblacions.

— Tots els elements mercantils de Múrcia s'han reunit per a fer front i buscar solució a la crisi de la indústria sedera, posada en mortal perill per la general invasió de la seda anomenada artificial. Fóra molta llàstima que desaparegués tal font de riquesa.

— El Govern ha establert Patronats especials per a conservar i restaurar els Monestirs de Poblet i de la Ràbida. El primer el presideix el pròcer català senyor Toda.

— Ha estat presentada a l'Ajuntament d'Oviedo una instància subscripta per més de tres mil signatures, en la qual es protesta de l'acord adoptat de construir un estadi sense escometre abans els problemes de cultura i higiene, que creuen molt més interessants que el futbol i els esports.

— Un noble fill de Manlleu, l'acabalat fabricant Sr. Josep Sanglas Alsina, ha volgut perpetuar el seu amor al poble on nasqué i ha construït un bell edifici per a Patronat de Cultura on rebran instrucció gratuïta els fills de les classes humils de la vila i no solament ha pagat totes les despeses de construcció i instal·lació, sinó que és també a càrrec seu el seu manteniment.

— A la vila de Montblanch, a l'estatge de la Federació de la Conca de Barbarà, es reuní la Comissió de Defensa dels Sindicats Agrícoles de Tarragona i Lleyda per estudiar detingudament l'actitud abassegadora dels fabricants d'adobs químics i les possibilitats dels sindicats per a contrarrestar-los.

— L'Associació de Pares de Família, de Madrid, ha visitat el ministre de Foment sollicitant que de la mateixa manera que es fa a l'estranger siguin creats per les companyies ferroviàries els bitllets familiars, i que els quilomètrics siguin autoritzats pel nombre dels fills que tinguí el que retira el dit bitllet. El ministre trobà justes aquestes demandes, i ha promès atendre-les.

Estranger

La ciutat de París, per tal de no rebaixar-se davant de la de Berlín, que ja la tenia superada en el nombre d'habitants, s'ha anexionat tots els pobles del voltant distanciat menys de 30 quilòmetres de

la Catedral de Notre Dame. Ara tindrà uns sis milions d'habitants.

— Aquells esperits sentimentals, aquells cors sensibilibissims, que són els Soviets russos, no volen tolerar al seu país l'espectacle "bàrbaro y cruel" de la boxa. Fan bé, però no són lògics. És un truc que no ha de convèncer ningú per a dissimular la seva barbàrie, incomparable.

Però, altrament, quina vergonya pels pobles civilitzats que toleren tan inhumà esport!

— L'associació internacional de Forces Motrius ha celebrat una reunió a Berlín a fi d'estudiar els millors mitjans per abaratir la llum i la força a tot el món.

Regna molt d'entusiasme i se n'esperen grans resultats pràctics.

— Als països bàltics pren increment la campanya popular contra la perversa actuació comunista manada i pagada pels Soviets Russos.

— Contra les bandes de lladres organitzades a la Xina gràcies a l'anarquia allí regnant, oposen els cristians un sometent semblant al nostre, amb molta eficàcia.

— A Nova York un boig l'ha donada per assassinar els galants que es burlen de la virtut de les noies inexpertes, abusant de la seva indefensió.

Si que tindria feina si vingués a Barcelona, aquest orat!

— La Confederació de Sindicats de Metges, de França, ha dirigit una comunicació al jovent francès assenyalant la conveniència de no dedicar-se a aquesta carrera, puix augmenten espantosament les vocacions cada any, i es compten per molts milers els metges que no troben col·locació. El jovent espanyol no faria mal de donar-se per alludit.

— Diuen de Nova York que unes belles noies, educades cinematogràficament, sens dubte, assaltaren i saquejaren dos Bancs, emportant-se 34 mil dòlars. Ni l'ofici de robar deixaran en pau les noies que avui s'estilen!

— A fi de respondre bé a la campanya universal *pro pacis*, el govern dels Estats Units fa construir 325 avions de bombardeig.

— Actualment hi ha, a Alemanya, més de tres cents mil universitaris, (és a dir el que en diem "homes de carrera"), sense col·locació. Vet aquí un nou problema quasi tan insoluble com el de l'atur obrer.

— El projecte sobre vins presentat als diputats francesos pel seu govern, restringeix sense pietat el seu cultiu. La necessitat imposa ordenacions que semblen estar en pugna amb el dret natural. A França la sobra de vi ofega tots els que el conreen o hi tracten.

— Els comunistes han lliurat a Montevideo una veritable batalla amb la policia per tal d'alliberar el seu capítol Lazarraga. Ha corregut la sang.

— L'Acadèmia de Ciències Morals de París ha concedit el premi Laurent a la Mare Saint Jean, Superiora de les missioneres Germanes Blanques d'Àfrica.

— A les darrereries d'agost tindrà lloc a Viena el

CLÍNICA DE BEBÉS

Operacions sense dolor.-Joguineria.-Sempre novetats
Tapineria, 6 (Abans Bisbe, 3) BARCELONA

XIII Congrés de l'Aliança Corporativa Internacional que, donades les actuals circumstàncies econòmiques, serà segurament força important.

— El Municipi de Constantinoble ha pres mesures eficients contra els sorolls que atabalen les ciutats populoses. A veure si encara els nostres Ajuntaments tindran d'anar allí per aprendre mesures de bon govern.

— Ha estat elegit cap del partit catòlic d'Austria, pel Congrés Federal del Partit Cristià Social, l'honorable Karl Vangoin, vice-canceller de dita nació.

— En el pressupost alemany figuren sis mil milions de marcs per assegurances socials i 1.300 milions per a cases barates; atencions de caràcter social que fins fa pocs anys no preocupaven a ningú.

— Als Estats Units demanen una reglamentació més severa de la circulació rodada en vista que l'any passat ocasionà 28.000 víctimes.

— El govern feixista, que de moment sembla que sols es preocupa de les coses de guerra, va posant l'ensenyament públic de tal manera que es farà seva tota la joventut universitària. Aquesta no té altre camí a seguir...

OBRA INTERESSANT

Vida de St. Joan Bta. Vianney

(Rector d'Ars)

per

I. CIVERA I SORMANI

Preu: 2 pessetes

Es ven a Foment de Pietat i a altres llibreries catòliques

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

BLOC D'ANUNCIANTS

Els bons amics nostres que amb l'anunci contribueixen a la difusió de la nostra revista, han de merèixer les simpaties dels nostres subscriptors i lectors en general que coincideixen amb el nostre ideari. Ens plau publicar a continuació el nom dels nostres anunciants, per tal qu els nostres amics els recordin quan hagin d'adquirir algun dels articles que ofereixen al públic.

Heus els ací:

ACCESSORIS D'AUTOMOBILS:
Service Station. Aragó, 272.

AGENCIA D'ASSUMPTES ADMINISTRATIUS:
Josep Cardús. Balmes, 16, pral.

BARRETS:
Rivero. Ronda Universitat, 7, pral.

BICICLETES:
R. Serra. Rbla. Catalunya, 106.

BRONZES D'ART:
Biosca i Botey. R. Catalunya, 129.

COMPANIA DE SEGURS FERROVIARIS, MARITIMS I INCENDIS:
"La Constancia", Ronda Universitat, 4.

CORRETGES:
Manuel Blasí. Passeig de Sant Joan, 13.

ELECTRICITAT:
Antoni Alió. Laietana, 67.

FARMACIA:
Dr. Nadal. Rambla Canaletes, 1.

GANIVETERIA:
Josep Roca. Plaça del Pi, 3, enfront de l'església.

GRAMOFONS:
Cèsar Vicente. P. de Gràcia, 4.
Guillem Puig. Pelai, 14.

IMPREMTA:
Castells de Valls. Diputació, 333.

MATERIAL FOTOGRAFIC:
Vda. Enric Riba. Rda. Universitat, 37.

MATERIAL PER A COBERTES:
Uralita, S. A.

MOBLES:
Còrsega, 394.

MOBLES:
Casa Castellort. Pelai, 40.

MODISTA:
R. Puigdomènech. Diagonal, 432.

NEUMATICS:
"Bergougnan". Rambla de Catalunya, 76.

OBJECTES D'ESCRITORI:
Bazar Balmes. M. Bofarull. Balmes, 52.

OLIS PER A AUTO:
"Autol". Laietana, 7.

PAPERS PINTATS:
Vda. Juli Brunet. Passeig de Gràcia, 98.

PASTES PER A SOPA:
Antiga "Casa Figueras". Rambla de Sant Josep, 11.

PINTORS DECORADORS:
Vilaró i Valls. Corts, 604.

RADIO:
Codina i Farriol. Balmes, 126.

SABATERIA:
Calçats Minerva, S. A. Laietana, núm. 30.

SASTRERIES:
Torrens. Rbla. Catalunya, 12, 1.er (Especialitat en vestits per a nens.)
Ramon Beleta. Av. del Portal de l'Angel, 35.

SEGURS D'AUTOMOBILS:
"Omnia". Rda. Universitat, 15, 2.^a

TRAJOS PER A QUOTES:
Anton Callizo. Ronda Universitat, núm. 31.

TUPINAMBA:
Travessera, 11.

XARXES I FILS PER A LA PESCA:
Fills de Gabriel Julià, Bruch, 7.

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

Acadèmia
Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38
Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat
Per a Cavallers, Senyores, Joves i Senyoretes

COTS

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

L'APARELL MÉS PERFECTE DE RADIOTELEFONIA

de fabricació nordamericana, reuneix les característiques tècniques de la ràdio moderna en quatre models de llarg alçanc, modulació excel·lent, maneig únic, circuit blindat directe a la corrent amb garantia absoluta de bon funcionament i a preus raonables.

RADIO LOT

Passeig de Sant Joan, 17 - Tel. 51366
BARCELONA

Companyia Trasatlàntica VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radiotelefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia en els principals ports d'Espanya. A Barcelona oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

S. A. Tupinamba

RICOS CAFÉS

Fabricació pròpia de deliciosos Bombons, Xocolata, caramels i cacau

175 sucursals a Espanya

Fàbrica i Torrefacció: TRAVESSERA 11, 13 i 15 - BARCELONA
Telèfon 72851

Sucursals a Madrid: Montera 21, duplicat. - Telèfon 17174

AVÍS: Amb nostres BOSSES VAL DE CAFÈ poden obtenir-se bonics presents per la casa el mateix que amb la xocolata «MOSAIC»

Màquines d'escriure "TORPEDO"

Oficina i Portable, indispensables per a escriure en català

Passeig de Gràcia, 42

Telèfon 15345

BARCELONA

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGROS I DETALL

GARATGE TALLERS:

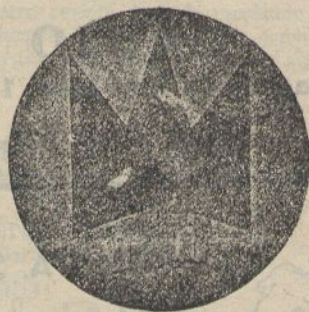
Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 35
I Floridablanca, 121
Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11550
MAGATZEMS:
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

ATUNES A. G. — Provença, 137, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA

35013 fol
R. 1921